

Evropský systém pro cestovní informace a povolení (ETIAS)

Informační podklad k návrhu nařízení, kterým se zavádí Evropský systém pro cestovní informace a povolení (ETIAS) a mění nařízení (EU) č. 515/2014, (EU) 2016/399, (EU) 2016/794 a (EU) 2016/1624

Podklad k dokumentu Rady č. 14082/16
leden 2017
zpracovala: Eva Sochorová

Obsah:

- Hodnocení z hlediska principu subsidiarity: 3
- Odůvodnění a předmět: 3
- Obsah a dopad:..... 3
- Stanovisko vlády ČR: 4
- Předpokládaný harmonogram projednávání v orgánech EU:..... 5
- Projednávání ve výboru pro evropské záležitosti PS PČR: 5

AKTUÁLNÍ VYDÁNÍ:	ŘADA: DOKUMENTY EU
Název: Evropský systém pro cestovní informace a povolení (ETIAS)	Typ řady: interní
Zpracovala: Sochorová, E.	První vydání řady: říjen 2004
Číslo: Podklad k dokumentu č. 14082/16	Frekvence vydání řady: nepravidelná
Datum: leden 2017	Zaměření: Informační podklady k dokumentům EU projednávaným VEZ
Klíčová slova:	Jazyk: CZ
Systém ETIAS; vnější hranice; bezpečnost	Vydavatel: Kancelář Poslanecké sněmovny, Sněmovní 4, 118 26 Praha 1

PARLAMENTNÍ INSTITUT plní úkoly vědeckého, informačního a vzdělávacího střediska pro Poslaneckou sněmovnu, její orgány, poslance a Kancelář Poslanecké sněmovny, pro Senát, jeho orgány, senátory a Kancelář Senátu. Naše činnosti a produkty uvádíme níže.

Oddělení všeobecných studií	STUDIE Srovnávací studie Analytické studie	ODPOVĚDI NA DOTAZ Stručné odpovědi na dotazy členů Parlamentu	VYBRANÁ TÉMATA Studie zpracované k aktuálním problematikám	MONITORING Vybrané hospodářské měnové a sociální ukazatele	MIGRACE Přehled aktualit v oblasti migrace za vybrané období
	PŘEHLED SZBP Společná zahraniční a bezpečnostní politika EU	EUROZÓNA+ Přehled ekonomických událostí v EU	PODKLADY pro zahraničně politická jednání	PŘEDNÁŠKY pro zahraniční delegace, PS, Senát	
Oddělení pro evropské záležitosti	STANOVISKA kompatibility nevládních návrhů zákonů s právem EU	KONZULTACE k předkládaným vládním návrhům zákonů	DOKUMENTY EU Výběr z aktů a dokumentů EU zaslaných PS	ZPRÁVY Aktuální agenda v Bruselu	PODKLADY pro jednání výboru na mezinárodní úrovni
	INFORMAČNÍ STŘEDISKO Informace o činnosti Poslanecké sněmovny a prohlídky budov	ECPRD Spolupráce s Evropským centrem pro parlamentní výzkum a dokumentaci	PŘEDNÁŠKY pro Poslaneckou sněmovnu, pro školy, veřejnost	INFORMAČNÍ MATERIÁLY o fungování Poslanecké sněmovny, o legislativním procesu	ZÁPISY ze schůzí, seminářů, přednášek, kulatých stolů

NÁVRH NAŘÍZENÍ

Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se zavádí Evropský systém pro cestovní informace a povolení (ETIAS) a mění nařízení (EU) č. 515/2014, (EU) 2016/399, (EU) 2016/794 a (EU) 2016/1624
KOM(2016) 731 v konečném znění, kód Rady 14082/16
Interinstitucionální spis 2016/0357/COD

- **Právní základ:**
Článek 88 odst. 2, článek 87 odst. 2, článek 77 odst. 2 Smlouvy o fungování Evropské unie.
- **Datum zaslání Poslanecké sněmovně prostřednictvím VEZ:**
19. 11. 2016
- **Procedura:**
Řádný legislativní postup.
- **Předběžné stanovisko vlády (dle § 109a odst. 1 jednacího řádu PS):**
Datované dnem 7. prosince 2016, doručené do výboru pro evropské záležitosti dne 21. prosince 2016 prostřednictvím systému ISAP.
- **Hodnocení z hlediska principu subsidiarity:**
Návrh je v souladu s principem subsidiarity.
- **Odůvodnění a předmět:**
Komise v souladu se sdělením *Posilování bezpečnosti ve světě mobility: Zdokonalování výměny informací v boji proti terorismu a pevnější vnější hranice* a na základě studie proveditelnosti¹ předložila návrh nařízení, kterým se zřizuje Evropský informační systém pro cestovní povolení (ETIAS) pro zajištění mobility a posílení bezpečnosti v Unii. Tento systém by měl po vzoru systémů v jiných zemích (USA, Kanada, Austrálie) zaplnit mezeru v bezpečnosti týkající se **státních příslušníků třetích zemí osvobozených od vízové povinnosti a také rodinných příslušníků občanů EU a státních příslušníků třetích zemí požívajících právo na volný pohyb, pokud nejsou držiteli pohybové karty**. Nyní může do Unie cestovat bez víza asi 1,4 miliardy lidí přibližně z 60 zemí na celém světě. Očekává se, že počet těchto osob do roku 2020 vzroste o více než 30 %. **Kontrola osob před příchodem do schengenského prostoru** je relevantní zejména pro pozemní hranice, protože o těchto osobách se nevytvářejí předběžné informace o cestujících (API) ani jmenná evidence cestujících (PNR). To posílí vnitřní bezpečnost EU prostřednictvím identifikace osob, které představují bezpečnostní riziko, ještě před příchodem na vnější hranici a také zpřístupněním informací vnitrostátním donucovacím orgánům a Europolu. Tím by se měl **snížit počet případů odepření vstupu na hraničních přechodech a náklady dopravců** spojené s navracením cestujících.
- **Obsah a dopad:**
Systém ETIAS je automatizovaný systém, který bude sloužit pro podání on-line žádosti výše uvedených osob o **cestovní povolení**, které před svou cestou do Unie vloží do systému relevantní informace, což umožní provedení **posouzení rizik** z hlediska nelegální migrace, bezpečnosti a

¹ Studie proveditelnosti vypracovaná PwC k dispozici [ZDE](#).

veřejného zdraví ještě před příjezdem těchto osob na hranice Unie. Systém bude také tyto informace srovnávat s informacemi v systémech jako je SIS, VIS a Eurodac, v databázích Europolu a Interpolu a v systému ECRIS (systém rejstříků trestů) a také se zvláštním kontrolním seznamem ETIAS spravovaným Europelem. V případě, že nenajde shodu, automaticky vydá cestovní povolení, které bude **platné 5 let** a bude umožňovat **vícečetné vstupy**.² Požadavky spojené se získáním cestovního povolení by však neměly zatěžovat žadatele více než v rámci žádosti o vízum. Poplatek za podání žádosti bude činit **5 EUR**. Zavedením cestovního povolení se tedy stanoví nová **podmínka pro vstup do schengenského prostoru** a její nesplnění povede k odmítnutí vstupu do Unie. Konečné rozhodnutí o přiznání nebo odepření vstupu provádí i nadále pohraniční stráž v souladu se Schengenským hraničním kodexem. Navíc bude zavedena **povinnost pro dopravce** kontrolovat před přepravou cestujících, kteří směřují do Unie, zda jsou držitelé platného cestovního povolení. **Systém ETIAS by měl být složen z informačního systému ETIAS, ústřední jednotky ETIAS a národních jednotek ETIAS**. Ústřední systém ETIAS by měla spravovat Evropská pohraniční a pobřežní stráž prostřednictvím ústřední jednotky ETIAS. Ústřední systém ETIAS bude propojen a integrován s infrastrukturami pro ostrahu hranic v jednotlivých členských státech. **Kladně vyřízené žádosti** z automatizovaného procesu budou předány dotčeným členským státům a **žádosti zamítnuté** budou postoupeny na ústřední jednotku ETIAS, která bude ověřovat správnost a aktuálnost poskytnutých informací a identifikovaných záznamů. Pokud shodu potvrdí, k manuálnímu zpracování a rozhodnutí bude žádost převedena na národní jednotku ETIAS členského státu prvního vstupu, který žadatel uvedl ve své žádosti (očekává se 1-2 % žádostí). Národní jednotka pak do 72 hodin rozhodne, zda cestovní povolení vydá, nebo zamítne. **Řízení o opravném prostředku** probíhá ve státě, který vydal záporné rozhodnutí o žádosti, a podle jeho vnitrostátního práva. Národní jednotka také může konzultovat ostatní členské státy, které vydají kladné nebo záporné odůvodněné **stanovisko**. Příslušný členský stát cestovní povolení zamítne, pokud jedna nebo více konzultovaných národních jednotek ETIAS vydá ohledně žádosti záporné stanovisko. Konečné rozhodnutí musí být vydáno do 2 týdnů od podání žádosti. S cílem předejít systematickému vyhledávání v systému ETIAS ze strany donucovacích orgánů bude zpřístupnění systému těmto orgánům poskytováno pouze na základě odůvodněné žádosti s vysvětlením nezbytnosti přístupu. Ke **zrušení** cestovního povolení nebo k prohlášení cestovního povolení za **neplatné** se přistoupí, pokud podmínky pro jeho vydání nebyly splněny v době jeho vydání, nebo již nejsou splněny (podvodný způsob získání povolení). Tato rozhodnutí budou přijímat orgány členských států nebo národní jednotka ETIAS členského státu zamýšleného prvního vstupu. Údaje obsažené v žádosti ETIAS budou uchovány po dobu pěti let od posledního použití cestovního povolení nebo jiného rozhodnutí (zamítnutí, zrušení, prohlášení za neplatné), aby byly uchovány stejně dlouhou dobu jako záznam o vstupu v systému EES. Vypracování systému a jeho technický provoz bude zajišťovat Agentura pro provozní řízení rozsáhlých informačních systémů v prostoru svobody, bezpečnosti a práva (eu-LISA) a bezpečnostní aspekty Europol. Odhaduje se, že systém by mohl být spuštěn v roce 2020 a výše nákladů na vývoj dosáhne 212 milionů EUR a průměrné roční náklady na provoz budou 85 milionů EUR. Náklady na provoz by měly být pokryty z příjmů z poplatků za podání žádostí.

- **Stanovisko vlády ČR:**

ČR vítá záměr vytvoření systému ETIAS a bude usilovat o rychlé projednání návrhu a jeho implementaci. ČR by se také nebránila prozkoumání systému formou pilotního projektu. ČR vidí přidanou hodnotu tohoto systému v jeho možné interoperabilitě s VIS a EES a také možnosti rychlé a flexibilní reakce v oblasti bezpečnosti, migrace a vízové politiky např. díky možnosti upravovat identifikátory rizik. V souvislosti s požadavky, které budou žadatelé z třetích zemí muset splnit, ČR

² Zkušenost z jiných států ukazuje, že žádost je kladně vyřízena v 95 % případů.

upozorňuje, že nesmí být příliš zatěžující a neměly by mít účinky rovnocenné vízu. Dále uvádí, že některé nově navržené prvky by mohly přispět k efektivitě stávajícího vízového procesu. ČR vítá navrženou strukturu systému, souhlasí s dobou uchování údajů 5 let a podporuje vytvoření Programové správní rady. Mezi **priority** řadí ČR schopnost systému reagovat na bezpečnostní, migrační a zdravotní rizika, posílení účinnosti hraničních kontrol (v tomto směru navrhne zpřístupnění některých údajů pohraničním orgánům) a dále přiměřené a menší požadavky na získání povolení než na získání víza. ČR také bude žádat **řádné zdůvodnění navrhované doby platnosti cestovního povolení (5 let)**, případně navrhne změnu délky platnosti nebo alternativně navrhne zavedení opakované lustrace. ČR také požaduje **dostatečné lhůty pro manuální posouzení** žádostí pro kvalitní prověření žadatelů a **řádné zdůvodnění výjimek** z povinnosti získání cestovního povolení. Poplatek za žádost by neměl svou výší bránit určitým skupinám osob o povolení žádat, avšak měl by zamezit několikanásobným účelovým podáním žádostí. ČR také prosazuje dostatečné záruky odolnosti systému proti zneužití identity. Institut podání žádosti v zastoupení by neměl narušovat deklarované bezpečnostní cíle, jde-li o odpovědnost za údaje uvedené v žádosti a zneužití povolení v neprospěch cestujících. ČR se také bude zabývat možností využití poznatků ve vízovém procesu a také ustanovením o právu na odvolání, o prohlášení žádosti za neplatnou nebo zrušení. ČR podporuje přístup vnitrostátních orgánů a Europolu do systému pro účely vymáhání práva. ČR návrhu vytýká, že se **nevěnuje řešení fungování systému ETIAS ve státech, které zatím neaplikují plně schengenské acquis** (Bulharsko, Chorvatsko, Kypr a Rumunsko). Tyto státy by v roce spuštění systému měly plně aplikovat schengenské acquis. Pokud při projednávání návrhu vyplyne, že spadá do schengenského acquis, které musí být aplikováno od počátku přistoupení, bude ČR požadovat stanovení dlouhodobě udržitelného řešení pro dané státy.

Dopad na státní rozpočet a právní řád ČR:

V souvislosti s adaptací právního řádu na nařízení bude třeba novelizovat zákon č. 362/1999 Sb., o pobytu cizinců. Náklady uvedené v článku 74 návrhu spojené např. s vývojem systému ETIAS, jeho integrací, propojením a provozováním budou hrazeny z unijního rozpočtu. V tomto ustanovení jsou také uvedeny náklady, které budou hradit členské státy, tj. kancelář vedení projektu v členském státě, zázemí pro národní systémy, provoz vnitrostátních systémů, přízpůsobení hraniční kontroly, návrh, vývoj, implementace, provoz a údržba národních komunikačních sítí. Na národní úrovni se odhaduje, že náklady dosáhnou výše 200 milionů Kč za systém ETIAS, 50 milionů Kč za úpravu stávajících systémů a 30-40 milionů Kč ročně na podporu provozu systému. Dále se odhaduje 6,2 milionů Kč ročně na platové výdaje a navýšení provozních výdajů v souvislosti s manuálním zpracováním žádostí a téměř 6 milionů Kč v souvislosti s personálním pokrytím vyřizování odvolání proti odmítnutí, prohlášení za neplatné a zrušení cestovního povolení.

- **Předpokládaný harmonogram projednávání v orgánech EU:**

V Evropském parlamentu se návrh nachází v přípravné fázi, do gesce byl přidělen výboru pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci (LIBE) a termín projednání v prvním čtení doposud nebyl stanoven. Také bylo zahájeno projednávání v Radě pro spravedlnost a vnitřní věci (JHA) v rámci pracovní skupiny pro hranice. Evropská rada ve svých závěrech z 15. prosince 2016 vyjádřila názor, že by spolunormotvůrci měly dosáhnout dohody do konce roku 2017.

- **Projednávání ve výboru pro evropské záležitosti PS PČR:**

Výbor pro evropské záležitosti PS PČR projednal dokument dne 25. 1. 2017 a usnesením č. 341 přijal tyto závěry:

Výbor pro evropské záležitosti

- 1. podporuje** návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se zřizuje evropský systém pro cestovní informace a povolení (ETIAS) a kterým se mění nařízení (EU) č. 515/2014, (EU) 2016/399, (EU) 2016/794 a (EU) 2016/1624 KOM(2016) 731 v konečném znění, kód Rady 14082/16;
- 2. bere na vědomí** rámcovou pozici vlády k danému návrhu;
- 3. se domnívá** v souladu s rámcovou pozicí vlády, že by mělo být řešeno fungování systému ETIAS ve státech, které zatím neaplikují plně schengenské acquis.